

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник матеріалів

IV Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 квітня 2018 р.

КНЕУ

Київ 2018

УДК 368.021(477):339.9
ББК 65.271-31(4Укр)я43
С 83

С 83 Страховий ринок України на шляху євроінтеграції. Збірник матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 квітня 2018 р. – К.: КТ «Забеліна-Фільковська Т. С. і компанія Київська нотна фабрика», 2018. – 294 с.

ISBN 978-966-2613-18-6

У збірнику матеріалів конференції розглянуто сучасні тенденції розвитку світового ринку страхування та їх вплив на страхові ринки країн з трансформаційними економіками; перспективні напрями розвитку національних страхових ринків в епоху цифрових технологій; державне регулювання ринків фінансових послуг у контексті глобалізаційних проявів; роль страхування в стабілізації національної економіки та забезпеченні соціального захисту громадян; трансформації систем соціального захисту населення в сучасному світі; сучасні виклики та інноваційні напрями розвитку страхування та ризик-менеджменту; підвищення ефективності управління бізнес-процесами страхових компаній; поліпшення якості наукового та кадрового забезпечення страхової галузі в сучасних умовах.

УДК 368.021(477):339.9
ББК 65.271-31(4Укр)я43

Редакційна колегія

О.О. Гаманкова – голова, завідувач кафедри страхування, д-р екон. наук, проф.;
А.Л. Баранов – заступник голови, доцент кафедри страхування, канд. екон. наук, доц.;
О.В. Баранова – доцент кафедри страхування, канд. екон. наук, доц.;
О.В. Мурашко – професор кафедри страхування, канд. екон. наук, доц.

Автори опублікованих матеріалів є відповідальними за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

*Рекомендовано до друку Вченою радою ДВНЗ
«КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Протокол № 8 від 29.03.2018 р.*

ISBN 978-966-2613-18-6

© КНЕУ, 2018

Секція 1. Сучасні тенденції розвитку світового ринку страхування та їх вплив на страхові ринки країн з трансформаційними економіками

УДК 368:339.13(477:410+73)

М.С. Антіпова,
студентка ІV курсу факультету фінансів,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
В.В. Потебенько,
студентка ІV курсу факультету фінансів,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник: **Л.Ю. Бурбель,**
ст. викладач кафедри страхування,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

**ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ НА БАЗІ
ДОСВІДУ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА США**

Розвиток страхового ринку є одним з найважливіших аспектів становлення економічної системи кожної країни, оскільки саме ринок страхових послуг забезпечує захист інтересів приватних підприємців від різного роду ризиків, що сприяє підтримці малого та середнього бізнесу, підвищує соціальний захист населення, зменшує навантаження на державний бюджет за рахунок перекладення відповідальності на страхові компанії, а також при великому політі на ринку страхових послуг страхові компанії будуть отримувати більший прибуток і державний бюджет буде отримувати більшу суму податкових надходжень.

Проте в Україні становлення ринку страхових послуг знаходиться в стані розвитку, тому необхідно враховувати досвід найрозвиненіших світових страхових ринків, щоб уникнути помилок та створити такі умови, які б стимулювали розвиток держави, повернули довіру населення до ринку страхових послуг та мали можливість здійснювати якісний контроль за діяльністю страхових компаній.

У Великобританії існує орган Department of Trade and Industry (DTI), який здійснює державний страховий нагляд і в разі виявлення порушень застосовує суворі санкції до страхової компанії, аж до її закриття. Також страхові компанії та

Н.М. Внукова,
д.е.н., проф., завідувач кафедри управління фінансовими послугами,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Актуальність визначення євроінтеграційних напрямів розвитку страхового ринку та необхідність формування теоретико-методичного забезпечення основних напрямків щодо перетворень у страхованні відповідно до стандартів ЄС обумовили вибір теми дослідження.

Напрями європейських стандартів регулювання страхового ринку: страхові послуги, страхове посередництво, страховий нагляд, захист прав споживачів, ліквідація страхових компаній та платоспроможність страховиків.

Мета дослідження: оцінка розвитку страховання в країнах ЄС для розробки заходів із визначення євроінтеграційних напрямів розвитку страхового ринку України.

Проведена кластеризація оцінки розвитку страхування європейських країн [1] за показниками частки загальної суми страхових премій у світовому ринку, страхових премій на душу населення, частки страхових премій у ВВП, питомої ваги страхових премій зі страхування життя у загальному обсягу страхових премій та оцінка положення страхового ринку України у порівнянні з європейськими країнами [2] показала, що найбільш розвинуті страхові ринки мають Велика Британія (безперечний лідер), Німеччина, Нідерланди, Італія та Франція. Особливістю другого кластера є те, що в цих європейських країнах відзначено найбільші суми страхових премій на душу населення та великі значення питомої ваги страхових премій зі страхування життя, яка суттєво переважає над ризиковими видами страхування. У третьому кластері – найбільша кількість країн, основні показники розвитку ринку яких є найменшими серед аналізованої сукупності, але ця група країн неоднорідна. Україна близька до інтеграції саме в цю групу, де поширене ринкове страхування.

закрепивших неравенство страховщиков разных форм собственности; неразвитость страхования жизни, ограниченные возможности инвестирования, низкая мощность финансового потенциала многих белорусских страховых организаций.

В ближайшей перспективе в Республике Беларусь намечено решение масштабных задач повышения наукоемкости важнейших отраслей экономики, расширения экспорта, привлечения инвестиций и роста на этой основе благосостояния населения. Это предполагает дальнейшее развитие национального страхового рынка. В усложняющихся условиях хозяйствования укрепление и активизация действия страхового сектора способны стать одним из важных импульсов устойчивого экономического роста национальной экономики и ее финансовой безопасности.

Для достижения намечаемых задач в усилении роли национального страхового рынка и повышения его влияния на динамичное развитие страны было бы целесообразно в наступающей новой фазе его модернизации осуществить:

- 1) адаптацию действующей системы государственного регулирования страхового рынка к современным требованиям хозяйствования с учетом передового мирового опыта и национальных особенностей республики;
- 2) дальнейшее совершенствование институциональной структуры страхового рынка за счет повышения мощности финансового потенциала его организаций и либерализации правил привлечения иностранных инвестиций;
- 3) внедрение эффективной комплексной системы управления страховыми организациями на макро- и микроэкономическом уровне посредством использования прогрессивных методов разработки научно обоснованных долгосрочных стратегий развития и активного механизма их реализации в текущих периодах жизнедеятельности [3].

Список использованных источников

1. Надзор за страховой деятельностью [Электронный ресурс] // Министерство финансов Республики Беларусь. – Режим доступа: <http://www.minfin.gov.by/suprevision/stat/>. – Дата доступа: 27.04.2017.
2. Sigma: insurance research [Electronic resource] // Swiss Re – Leading global reinsurer. – Mode of access: <http://www.swissre.com/sigma>. – Date of access: 12.03.2018.
3. Verezubova, T. Financial strategy of insurance companies / T. Verezubova // Polish Journal of Management Studies. – Czestochowa, 2015. – Vol. 11 – P. 179–187.

Переважна частина страхових компаній України представлена страховими компаніями pop-life (85 %), частка страхового ринку у світовому ринку страхування є 0,03 %, у той час як лідери мають більше 5 %, співвідношення страхових премій до ВВП в Україні становить менше 2 %, а для ефективного страхового ринку значення даного показника повинно бути не менше 7 %. Отже, для розробки напрямів своєї інтеграції необхідно досліджувати тенденції розвитку страхування саме через країни третього кластера, але орієнтуючись на вимоги стандартів ЄС.

З цією метою здійснено визначення змін у діяльності страхових компаній відповідно до вимог Директиви SOLVENCY II [3]. Одна з організаційних вимог – це повний перехід на акціонерну форму власності страхових компаній. Аналіз показав, що на страховому ринку України діють майже 30 % товариства з додатковою відповідальністю. Отже, необхідно здійснити вагомий перехід до організації змін форми власності.

Потребує перемін клас страхування відповідно до Директиви ЄС. Для компаній зі страхування життя – це п'ять класів: страхування життя інше, ніж інвестиційне, страхування на випадок дожиття до події, передбаченої договором страхування, інвестиційне страхування життя, постійне страхування здоров'я та страхування додаткової пенсії. За діючої у теперішній час системи у страхуванні життя зміни незначні, але перетворення мають відбуватися.

Щодо класів страхування відповідно для ризикових видів, то їх має бути двадцять, і тут зміни більш суттєві за структурою.

Для такого страхового ринку, як в Україні, передбачено використання спрощеної системи оцінки платоспроможності страховиків відповідно до Директиви SOLVENCY II. Можливі вимоги спрощеного розрахунку достатності капіталу: загальний розмір страхових (перестрахових) премій за останній календарний рік не перевищує 50 млн. грн.; загальний розмір технічних резервів без вирахування частки перестраховиків станом на кінець останнього календарного року не перевищує 250 млн. грн.; загальний розмір перестрахових премій за останній календарний рік не перевищує 5 млн. грн.; загальний розмір технічних резервів за договорами перестраховування без вирахування частки перестраховиків станом на кінець останнього календарного року не перевищує 25 млн. грн. та інші вимоги.

Як базу дослідження обрано майже 100 страхових компаній, які здійснюють страхування інше, ніж страхування життя. Вони входять до рейтингу найбільших страхових компаній, їх частка у загальному обсязі страхових премій ринку складає 60 %. Здійснена оцінка виконання вимог до можливого використання спрощеної системи показала, що певна група страхових компаній може використати такий підхід. Між тим результат виконання вимог до можливого використання спрощеної системи до групи обраних страхових компаній довів, що фактичний запас платоспроможності цих страхових компаній України перевищує нормативне значення, а це свідчить, що можливе спрощення система платоспроможності встановлює занижені вимоги до платоспроможності, тому їх запровадження є нецільовим, або необхідно переглянути критерії застосування спрощеної системи на перехідному етапі євроінтеграції для формування стратегій більш швидкого запровадження європейських стандартів оцінки платоспроможності.

Висновки. Сучасний стан ринку страхування України характеризується невисоким рівнем відносно країн ЄС. До чинників, які стримують його розвиток: нерозвиненість інфраструктури ринку страхування, недостатність надійних фінансових інструментів для інвестування, слабкий розв'яз фінансового посередництва та національного перестрахового ринку. Обов'язковою умовою розвитку ринку фінансових послуг в Україні в умовах інтеграції у ЄС та посилення процесів глобалізації є зміна його діяльності відповідно до європейських стандартів.

Список використаних джерел

1. Пукала Р. Оцінка розвитку страхування європейських країн / Р. Пукала, Н. Внукова, А. Чорнобай // Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу: збірник матеріалів круглого столу (м. Харків, 8 грудня 2017 р.) / Х.: Право, 2017. – С. 59-64.
2. Pukala R. Оцінка розвитку страхового ринка України с учетом требований ЕС / R. Pukala, N. Vnuкова // Humanities and Social Sciences. – Politechnika Rzeszowska, - hss, vol. xxii, 24 (3/2017) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hss.prz.edu.pl/pl/wersja_elektroniczna/2017/23-22016-kwiecień---czerwiec/.
3. Директива 2009/138/ЄС Solvency II [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfr.gov.ua/746.html>.

ЗМІСТ

Секція 1. Сучасні тенденції розвитку світового ринку страхування та їх вплив на страхові ринки країн з трансформаційними економіками

<i>Антіпова М.С., Потебенько В.В.</i>	
Шляхи розвитку страхового ринку України на базі досвіду Великобританії та США	3
<i>Вацук Н.А.</i>	
Страховий ринок України у сучасних умовах	6
<i>Везубова Т.А.</i>	
Оцінка страхового ринка Республіки Білорусь на сучасному етапі	10
<i>Внукова Н.М.</i>	
Євроінтеграційні напрями розвитку страхового ринку України	13
<i>Гаманкова О.О.</i>	
Шляхи до євроінтеграції вітчизняного страхового ринку на основі «Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року»	16
<i>Гордейчук Т.О.</i>	
Розвиток страхового ринку в умовах глобалізації	21
<i>Кам'янецька Н.В.</i>	
Глобалізаційні процеси на страховому ринку України	23
<i>Кудрявська Н.В.</i>	
Етапи розвитку та діяльності страхових посередників	26
<i>Мицишин І.Р.</i>	
Страховий ринок України і Польщі: основні тенденції	29
<i>Нещипорук Л.В.</i>	
Страховання життя в трансформації систем соціального захисту населення на шляху євроінтеграції	34

<i>Пастічна К.Р.</i>	
Страховання життя у Франції	37
<i>Позднякова Л.О.</i>	
Формування єдиного страхового ринку ЄС	40
<i>Примак А.П.</i>	
Осоливості страхового посередництва в Україні	43
<i>Татаріна Т.В., Садовець В.В.</i>	
Європейський досвід страхування цивільної відповідальності автовласників та можливість його впровадження в Україні	45
<i>Халин В.Г., Чернова Г.В.</i>	
Новые факторы развития российского страхового рынка	48
<i>Шірінян Л.В., Шірінян А.С.</i>	
Детермінанти впливу іноземного капіталу на страховий ринок України	50
<i>Секція 2. Перспективні напрями розвитку національних страхових ринків в епоху цифрових технологій</i>	
<i>Баранова О.В.</i>	
Роль інновацій в умовах трансформаційного розвитку страхового ринку	53
<i>Веретнов В.І.</i>	
Стартапи високих технологій як необхідний елемент інновацій у страхуванні, перестрахованні	55
<i>Волосович С.В.</i>	
Кібер-ризик: виклики, загрози та можливості страхування	58
<i>Гиренко Х.В.</i>	
Переваги та недоліки Інтернет-страхування	61
<i>Глуценко Л.О., Портня А.М.</i>	
Тенденції розвитку маркетингу у страхуванні	64